

Warunki monitorowania umów na dostarczanie produktów rolnych

Agencja Rynku Rolnego
ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa
www.arr.gov.pl

Załącznik do Zarządzenia
Nr 40/2017/Z Prezesa ARR
z dnia 17 lutego 2017 r.

SPIS TREŚCI	Strona
1. Wprowadzenie	3
2. Akty prawne	3
2.1. Akty prawne UE	3
2.2. Akty prawne krajowe	3
3. Słownik pojęć - definicje i skróty	3
4. Zawieranie umów na dostarczanie produktów rolnych	4
5. Zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia przepisów dotyczących obowiązku stosowania pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych	6
6. Czynności sprawdzające u dostawców i nabywców produktów rolnych	7
7. Wymierzanie kar pieniężnych nabywcom produktów rolnych	8
8. Adresy	9
9. Formularze i załączniki	10

1. WPROWADZENIE

Obowiązek zawierania pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych został wprowadzony w celu wzmocnienia współpracy w łańcuchu dostaw żywności.

Celem mechanizmu realizowanego przez Agencję Rynku Rolnego jest m.in.:

- monitorowanie przestrzegania obowiązku zawierania przez nabywców z dostawcami pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych, spełniających warunki określone w przepisach prawa unijnego oraz
- wymierzanie kar pieniężnych nabywcom produktów rolnych, w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów wspólnotowych lub krajowych regulujących obowiązek zawierania umów na dostarczanie produktów rolnych.

2. AKTY PRAWNE

2.1. Akty prawne UE

Rozporządzenie PEiR (UE) nr 1308/2013 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671 ze zm.)

2.2. Akty prawne krajowe

Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 401 ze zm.)

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 ze zm.)

3. SŁOWNIK POJĘĆ – definicje i skróty

Dostawca – producent produktów rolnych, grupa producentów tych produktów, organizacje takich producentów albo zrzeszenia organizacji takich producentów dostarczający/e produkty do nabywcy.

Nabywca – pierwszy nabywca, który bezpośrednio nabywa lub nabywca, który pośrednio nabywa od dostawcy produkty rolne w celu ich sprzedaży, odsprzedaży lub przetworzenia.

OT ARR – Oddział Terenowy Agencji Rynku Rolnego

Siła wyższa – zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia PEiR (UE) nr 1306/2013, siła wyższa oznacza w szczególności :

- 1) śmierć beneficjenta,
- 2) długoterminową niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu,
- 3) poważną klęskę żywiołową powodującą duże szkody w gospodarstwie rolnym,
- 4) chorobę roślin dotyczącą uprawy należące do beneficjenta lub część upraw,
- 5) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

4. ZAWIERANIE UMÓW NA DOSTARCZANIE PRODUKTÓW ROLNYCH

- 1) Każde dostarczenie produktów rolnych, wymienionych w załączniku I do rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013¹, należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia, przez producentów, grupy producentów tych produktów, organizacje takich producentów albo zrzeszenia organizacji takich producentów do pierwszego nabywcy wymaga pisemnej umowy spełniającej odpowiednio warunki określone w *(art. 38q ust. 1 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych)*:
 - a) art. 125 lub art. 127 rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 tj. sektora cukru,
 - b) art. 148 ust. 2 rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. p rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 tj. sektora mleka i przetworów mlecznych,
 - c) art. 168 ust. 4 i 6 rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 - w przypadku produktów rolnych należących do sektorów, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a, b, d-o oraz q-x rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 tj. sektorów: zbóż; ryżu; susz paszowego; nasion; chmielu; oliwy z oliwek i oliwek stołowych; lnu i konopi; owoców i warzyw; produktów z przetworzonych owoców i warzyw; bananów; wina; drzew i innych roślin żywych, bulw, korzeni i tym podobnym, kwiatów ciętych i liści ozdobnych; tytoniu; wołowiny i cielęciny; wieprzowiny; baraniny i koziny; jaj; mięsa drobiowego; alkoholu etylowego pochodzenia rolniczego; produktów pszczelich; jedwabników; pozostałych produktów.

¹ Załącznik I do rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 wskazujący produkty rolne należące do poszczególnych sektorów dostępny jest pod adresem:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1486711362870&uri=CELEX:32013R1308>

- Szczegółowe warunki jakie powinny spełniać umowy wskazane w lit. a) przedstawia **Załącznik Nr 1**, natomiast warunki jakie powinny spełniać umowy wskazane w lit. b) i lit. c) przedstawia **Załącznik Nr 2** do niniejszych warunków.
- 2) Obowiązek zawierania umów nie dotyczy sprzedaży bezpośredniej (*art. 38q ust. 1 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).
 - 3) Umowa na dostarczenie produktów rolnych nie jest wymagana w przypadku, gdy produkty rolne wskazane w pkt 1 lit. b) oraz lit. c) dostarczane są przez producenta (dostawcę) nabywcy mającemu formę spółdzielni, której producent jest członkiem, jeżeli statut tej spółdzielni lub przepisy i decyzje w nim zawarte lub z niego wynikające, zawierają przepisy o podobnych skutkach do przepisów o umowach określonych odpowiednio w art. 148 ust. 2 lit. a), b), c) oraz w art. 168 ust. 4 lit. a), b), c) rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013 tj. w **Załączniku Nr 1** (*art.148 ust. 3 oraz art.168 ust. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007*).
 - 4) W przypadku gdy pierwszym nabywcą nie jest przetwórcza, umowa między kolejnymi nabywcami powinna być również zawierana na piśmie (*art. 38q ust. 2 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków*).
 - 5) Umowa powinna zostać sporządzona przed dostawą.
 - 6) Wszystkie elementy umów na dostarczanie produktów rolnych zawieranych przez producentów, odbiorców, przetwórców lub dystrybutorów, w tym elementy dotyczące ceny do zapłaty za dostawę, ilości i jakości dostarczanego towaru, terminu dostaw, okresu obowiązywania umowy, terminów i procedur płatności, ustaleń związanych odbiorem z dostawą oraz przepisów mających zastosowanie w przypadku zaistnienia siły wyższej są swobodnie negocjowane między stronami (*art.148 ust. 4 oraz art.168 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007*).
 - 7) Umowa na dostarczenie, dotycząca dostarczania tytoniu powinna być zawarta w terminie do dnia 15 marca roku zbiorów (*art. 38q ust. 3 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).

5. ZAWIADOMIENIE O PODEJRZENIU NARUSZENIA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH OBOWIĄZKU STOSOWANIA PISEMNYCH UMÓW NA DOSTARCZANIE PRODUKTÓW ROLNYCH

- 1) Zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia przepisów dotyczących obowiązku stosowania pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych tj.:
 - a) o realizacji takich dostaw bez pisemnej umowy, lub
 - b) o stosowaniu umów niespełniających warunków określonych w przepisach prawa wspólnotowego i krajowego,należy złożyć do OT ARR. Zawiadomienie może zostać złożone bezpośrednio w OT ARR lub na adres OT ARR wskazany w pkt 9 niniejszych Warunków.
- 2) Wskazane jest, aby zawiadomienie zawierało:
 - a) dane nabywcy, któremu zarzucane jest nieprzestrzeganie przepisów (imię i nazwisko, nazwa, adres),
 - b) dane dostawcy, który dostarcza produkty rolne do nabywcy bez pisemnej umowy lub na podstawie umowy niespełniającej wymaganych warunków (imię i nazwisko, nazwa, adres),
 - c) opis stanu faktycznego będącego podstawą zawiadomienia tj.: wskazanie rodzaju naruszenia np. rodzaju, ilości dostarczanego produktu rolnego, kiedy miała miejsce dostawa itp.
 - d) wskazanie danych identyfikujących zgłaszającego naruszenie (imię i nazwisko, nazwa adres do korespondencji).

Do zawiadomienia można dołączyć wszelkie dokumenty, które mogą stanowić dowód naruszenia przepisów.

Zawiadomienie można złożyć na formularzu stanowiącym **Załącznik Nr 3** do niniejszych Warunków.

- 3) W przypadku, gdy zawiadomienie będzie posiadało informacje niezbędne do podjęcia dalszych działań, zostaną przeprowadzone czynności sprawdzające u nabywcy oraz ewentualnie kontrole krzyżowe u dostawców.
- 4) Dyrektor OT ARR może zlecić przeprowadzenie czynności sprawdzających, również w oparciu o inne, niż wskazane powyżej zawiadomienie, wiarygodne źródło informacji o popełnieniu naruszeń przez nabywcę np.: raport z kontroli w innym mechanizmie realizowanym przez ARR.

6. CZYNNOŚCI SPRAWDZAJĄCE U DOSTAWCÓW I NABYWCÓW PRODUKTÓW ROLNYCH

- 1) ARR przeprowadza czynności sprawdzające na miejscu u nabywców produktów rolnych lub u dostawców produktów rolnych (*art. 20 ust. 1 pkt 4 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).
- 2) Przedmiotem kontroli jest sprawdzenie, czy:
 - a) dostarczenie produktów rolnych realizowane jest na podstawie pisemnej umowy na dostarczenie produktów rolnych zawartej pomiędzy nabywcą i dostawcą, oraz
 - b) czy umowa na dostarczenie produktów rolnych spełnia warunki określone w przepisach prawa wspólnotowego i krajowego.
- 3) Po przeprowadzeniu czynności sprawdzających przez upoważnionego pracownika ARR, sporządzany jest raport. Raport podpisuje osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego nabywcy / dostawcy oraz kontrolujący.
- 4) Upoważniony pracownik ARR przeprowadzający czynności sprawdzające opieczętowuje i parafuje dokumenty poddane sprawdzeniu.
- 5) Osoby upoważnione do wykonywania czynności sprawdzających mają prawo do:
 - a) wstępu do obiektów i pomieszczeń należących do przedsiębiorców, w szczególności do pomieszczeń produkcyjnych i magazynowych;
 - b) wstępu na teren gospodarstwa rolnego;
 - c) żądania pisemnych lub ustnych informacji związanych z przedmiotem czynności sprawdzających;
 - d) wglądu do dokumentów związanych z przedmiotem czynności sprawdzających, sporządzania z nich odpisów, wyciągów lub kopii oraz zabezpieczania tych dokumentów;
 - e) sporządzania dokumentacji fotograficznej z przeprowadzonej czynności sprawdzającej.
- 6) Kontrolowany nabywca lub dostawca zobowiązany jest:
 - a) poddać się wszelkim czynnościom sprawdzającym przeprowadzanym przez upoważnionego pracownika ARR,
 - b) udostępnić przeprowadzającemu czynności sprawdzające wszelką dokumentację związaną z realizacją mechanizmu,

- c) zapewnić niezbędną pomoc w celu umożliwienia pracownikowi ARR przeprowadzenie czynności sprawdzających.

7. WYMIERZENIE KAR PIENIĘŻNYCH NABYWCOM PRODUKTÓW ROLNYCH

- 1) W przypadku stwierdzenia podczas czynności sprawdzających nieprawidłowości Dyrektor OT ARR wszczyna postępowanie w przedmiocie wymierzenia kary pieniężnej nabywcy produktów rolnych.
- 2) W toku prowadzonego postępowania nabywca i ewentualnie dostawca wzywani są do przedstawienia Dyrektorowi OT ARR dokumentów, wyjaśnień bądź swojego stanowiska w przedmiotowej sprawie, w wyznaczonym terminie.
- 3) Na podstawie zgromadzonej dokumentacji Dyrektor OT ARR przeprowadza postępowanie dowodowe.
- 4) W przypadku, gdy przeprowadzone postępowanie potwierdzi, że nabywca nabywa produkty na podstawie pisemnej umowy, spełniającej warunki wymagane rozporządzeniem, a więc nie kwalifikuje się do nałożenia kary, Dyrektor OT ARR wydaje *Decyzję o odstąpieniu od wymierzenia kary pieniężnej*.
- 5) W przypadku, gdy przeprowadzone postępowanie potwierdzi, że nabywca:
 - a) nabywa bez pisemnej umowy produkty rolne,
 - b) nabywa produkty rolne na podstawie umowy niespełniającej warunków określonych odpowiednio w **Załączniku Nr 1** lub **Załączniku Nr 2** do niniejszych Warunków,
– podlega karze pieniężnej w wysokości 10 % zapłaty, w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2016 r. poz. 710, z późn. zm.), za produkty nabyte wskutek wadliwej umowy (*art. 40i ust. 1 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).
- 6) Dla nabywców, którzy zobowiązani są do zapłacenia kary pieniężnej w związku ze stwierdzeniem braku umowy na dostarczenie produktów rolnych lub gdy umowa ta nie spełnia wymaganych warunków, Dyrektor OT ARR wydaje:
 - a) *Decyzję w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku ze stwierdzeniem braku umowy na dostarczenie produktów rolnych*, lub
 - b) *Decyzję w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku ze stwierdzeniem nabycia produktów rolnych na podstawie wadliwej umowy*

- 7) Na obowiązek uiszczenia kary pieniężnej i jej wysokość nie mają wpływu (*art. 40i ust. 2 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*):
- a) odstąpienie od umowy,
 - b) czynności mające na celu zmniejszenie wartości umowy, w szczególności obniżenie ceny z tytułu wad produktów i wystawienie faktury korygującej.
- 8) Nabywca jest zobowiązany do uiszczenia kary pieniężnej na wskazany w decyzji rachunek bankowy właściwego OT ARR w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna (*art. 40j ust. 3 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).
- 9) Od decyzji wydanych przez Dyrektora OT ARR nabywcom przysługuje odwołanie do Prezesa ARR za pośrednictwem Dyrektora OT ARR, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji (*art. 7 ust. 3 Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych*).
- 10) W razie niedokonania wpłaty należności w wymaganym terminie, należność z tytułu wymierzonej kary ściągana jest w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji.
- 11) W przypadku niedokonania płatności w terminie, nabywca jest zobowiązany do zapłaty odsetek ustawowych za okres od dnia następującego po dniu upływu terminu, w którym należało dokonać wpłaty kary pieniężnej na rachunek ARR, do dnia zapłaty.

8. ADRESY OT ARR

- 1) OT ARR Białystok - ul. Kombatantów 4, 15-102 Białystok
- 2) OT ARR Bydgoszcz - ul. Kasztanowa 57, 85-605 Bydgoszcz
- 3) OT ARR Gdynia - ul. Kołłątaja 1, 81-332 Gdynia
- 4) OT ARR Gorzów Wlkp. - ul. Walczaka 25, 66-400 Gorzów Wielkopolski
- 5) OT ARR Katowice - plac Pod Lipami 5, 40-476 Katowice
- 6) OT ARR Kielce - ul. Piaskowa 18, 25-323 Kielce
- 7) OT ARR Kraków - ul. Mogilska 104, 31-546 Kraków
- 8) OT ARR Lublin - ul. Leszka Czarnego 3, 20-610 Lublin
- 9) OT ARR Łódź - ul. Wróblewskiego 18, 93-578 Łódź
- 10) OT ARR Olsztyn - ul. Partyzantów 1/2, 10-959 Olsztyn
- 11) OT ARR Opole - ul. Horoszkiewicza 6, 45-301 Opole

12)OT ARR Poznań	- ul. Marcelińska 90, 60-324 Poznań
13)OT ARR Rzeszów	- Al. J. Piłsudskiego 32, 35-001 Rzeszów
14)OT ARR Szczecin	- ul. Niedziałkowskiego 21, 71-410 Szczecin
15)OT ARR Warszawa	- Al. Waszyngtona 146, 04-076 Warszawa
16)OT ARR Wrocław	- ul. Powstańców Śląskich 28/30, 53-333 Wrocław

9. FORMULARZE I ZAŁĄCZNIKI

Załącznik Nr 1 – Warunki jakie powinny spełniać umowy na dostarczanie produktów rolnych należących do sektora, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. c rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013

Załącznik Nr 2 – Warunki jakie powinny spełniać umowy na dostarczanie produktów rolnych należących do sektorów, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. lit. a-b, d-x rozporządzenia PEiR (UE) nr 1308/2013

Załącznik Nr 3– Zawiadomienie o podejrzeniu naruszenia przepisów dotyczących obowiązku stosowania pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych